

1r Congrés Català de Pobresa Energètica

3-4 Novembre 2016 / Sabadell

Sabadell, 3 de novembre 2016

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL D'ENTITATS I ENS LOCALS SOBRE LA RESPOSTA A LES SITUACIONS DE POBRESA ENERGÈTICA

Durant els últims 8 anys els indicadors socioeconòmics referents a les desigualtats i la qualitat de vida de la població han empitjorat a resultes de la crisi econòmica iniciada l'any 2008. En són un clar exemple la pobresa material severa, que ha passat d'un 2,3% el 2008 al 6,7% el 2015 (Idescat), o la taxa d'atur, que se situa en el 15,9% a Catalunya (EPA).

La crisi econòmica ha fet aflorar els condicionants estructurals que determinen les condicions socials i econòmiques en què la població viu i ha fet augmentar les desigualtats socials. Un dels clars exemples en què s'ha traduït aquest empitjorament de les condicions de vida és l'anomenada pobresa energètica.

Un any més, ens apropem a una nova temporada de fred i segueix augmentant el nombre de persones que, a més de no gaudir d'unes condicions de confort adequades a casa, no poden fer front al pagament de les factures d'electricitat, gas i aigua.

Des de fa més d'un any Catalunya disposa de la Llei 24/2015, una normativa impulsada per una Iniciativa Legislativa Popular, que incrementa la protecció de les persones davant els talls de subministraments. Si bé des dels serveis d'atenció primària s'han ampliat programes i s'han adoptat nous protocols per evitar els talls, tant els ajuntaments com les entitats hem constatat la necessitat de reforçar les actuacions que ataquin les causes de la pobresa energètica: la mala qualitat dels habitatges¹, l'atur i els baixos ingressos de les unitats de convivència², la disminució de les prestacions socials, el desconeixement de la població a l'hora de gestionar els seus subministraments i l'elevat preu de l'energia³.

¹ Segons dades d'Eurostat, més d'un 15% dels habitatges a l'Estat espanyol presenten humitat, goteres o altres problemes derivats d'un mal aïllament. I amb dades d'Idescat sabem que a Catalunya el 9% d'edificis presenten algun tipus de deficiència i el 2% estan en mal estat o en estat ruïnós.

² A Catalunya, el 19% de les persones es trobaven en risc de pobresa l'any 2015.

³ Segons dades publicades per l'Institut Català de l'Energia, en el període 2008 – 2n semestre 2015, el preu de l'energia elèctrica a Espanya per al consumidor domèstic experimenta un increment del 73%. En aquest mateix període, a la UE-28 i a l'Eurozona aquest augment és del 33% i 34%, respectivament. Des del 2n semestre de 2010 el preu a Espanya es situa per sobre de les mitjanes europees

De fet, coneixedors de les necessitats dels veïns i veïnes i de la manca de possibilitats de capgirar la seva situació de permanent dependència, els ajuntaments, com a administració més propera a la ciutadania, i les entitats del tercer sector, han hagut d'iniciar la resposta tant a les necessitats immediates com a l'inici de serveis de caràcter més preventiu. Acompanyats també d'altres institucions públiques i de entitats del tercer sector, s'han acabat desplegant mecanismes que van més enllà del pagament de factures, a través de recursos propis i sovint sense tenir clars ni la totalitat de recursos existents, ni la legislació a aplicar, ni la reglamentació exacta sobre com procedir.

Per tot això, a partir de l'experiència adquirida des de l'àmbit local, CONSTATEM:

- Que estem davant d'una situació d'urgència social generalitzada a tot el país, que ha de trobar una resposta sòlida i adequada; i arrel de l'experiència adquirida des de l'àmbit local tant públic com de les entitats que treballen al territori,

DEMANEM

La màxima implicació de totes les administracions catalanes, les entitats i els col·lectius socials per actuar preventivament contra la pobresa energètica

i

RECLAMEM

- Que l'Estat espanyol reguli la protecció dels consumidors vulnerables tal i com li exigeixen les directives europees 2009/72/CE i 2009/73/CE relatives al mercat intern de l'electricitat i el gas respectivament.
- Que no es supprimeixi normativa en favor de la lluita contra la pobresa energètica.
- Que la Generalitat continuï desplegant els procediments pendents en la matèria, incloent mesures que agilitzin els protocols d'actuació, establint convenis amb les companyies subministradores d'aplicació en tot el territori i assignant els recursos econòmics necessaris que estableix la normativa.
- Que les empreses subministradores es comprometin a garantir l'accés als subministraments bàsics de tota la població i es coresponsabilitzin en la lluita contra la pobresa energètica, d'acord amb el que estableix la Llei 24/2015.
- Que les institucions públiques dotin de recursos que facin possible una acció pública preventiva en l'àmbit de la pobresa energètica.
- Que s'elabori un diagnòstic real de la situació que permeti acotar el perfil socioeconòmic de les persones afectades, millorar la qualitat de les dades primàries sobre pobresa energètica, i identificar més detalladament les relacions de causa-efecte de la pobresa energètica, per tal d'avançar en el diagnòstic de casos de pobresa energètica per part dels agents que treballen directament amb els usuaris.
- Que s'elabori una Estratègia Catalana de Pobresa Energètica que fixi uns objectius mínims a assolir i serveixi de guia per a gestionar la pobresa energètica a tots els nivells d'intervenció (regions, municipis, Tercer Sector) amb una base comuna.
- Que s'ofereixin eines i mecanismes de suport tècnic i assessorament a aquells agents socials que identifiquen i gestionen les situacions de pobresa energètica.

Des de l'àmbit local i el tercer sector continuarem donant suport als nostres veïns i veïnes en situació de vulnerabilitat, com ho hem fet sempre, destinant recursos propis, apoderant usuaris i impulsant iniciatives de suport mutu. La pobresa energètica és una xacra social conseqüència del desenvolupament d'un model constructiu i energètic que només podrem eradicar si trobem solucions conjuntes.

Ajuntament de Badalona

Ajuntament de Sabadell

Taula d'entitats
del Tercer Sector Social
de Catalunya